

„Kiri algab kirikust.

Rahvas algab raamatust. “ Nii on luuletanud Hando Runnel. Selle aasta maikuus täitub 100 aastat Eesti vaba rahvakiriku loomisest. Sel puhul toimub Tartus mitmepäevane kongress. Meiegi kogudus on haaratud viimaks puhkema lõõnud kevade tegusatest meeleoludest. Seekordne Eluläte on tihedalt kirja täis! Oleme mitmete vabatahtlikega Teeme Ära talguid teinud (muide, seal on puudelõhkumise tööd veel mitme talgu jagu), oleme pühapäevakooliga pühitsenud Hea Karjase pühapäeva Savi talus, mitmed head üritused ootavad ees. Valmistume ka suveks, mil meie kirik on taas osaleja Teeliste Kirikute projektis ning on juunist augustini iga päev avatud. Lõpetamas on kevadine leerikursus. Suvine leerilaager on aga tulemas 3.-6. juulini Toolse kämpingus. Tere tulemast!

Aga kui päevad venivad üha pikemaks, kui viimne kui lehelible on läbematusest krimpsus, kui ööbikud ei suuda kuidagi vakka püsida, kui maa ja puud lõhnavad, kui inimesed naeratavad rohkem, kui lõpetavad koolid ja algavad puhkused, siis... siis, jah, on hea mõnel sumiseval kevadõhtul minna kirikaeda, võtta lahti Kiri ja lugeda seal jälle, kuidas kõik algas: Alguses oli Sõna!

LAMMAS ON LAHE LOOM

30. aprillil, Hea karjase päeval toimus Kadrina pühapäevakooli väljasõit Assamalla, Savi maatalu, kus lisaks loomade vaatamisele ja toitmisele lisandus ka ühesõppe pühapäevakoolitund.

Leerimaja juurest startisime kell pool üks päeval koos seitsme lapse, õpetaja Meelis-Lauri ja mõne lapsevanemaga. Lapsed olid õhinas juba enne väljasõitu, sest oli see ju tavalisest pühapäevakoolist pisut erinev päev. Savi talus võttis meid vastu väga lahke pererahvas, kelle südamesoojus ei jäänud lastele märkamatuks. Enne loomade juurde minemist mängisime tutvumismängu, millest võtsid osa ka kõik täiskasvanud. Siis tegi talu perenaine kõigile selgeks reeglid, kuidas loomade juures käituda ja jagas lastele ämbrist kapsalehti ja porgandiviile, millega lambaid ja kitsakesi toita. Tallekete toitmiseks andis peresa suure lutipudeli piimaga ja tutvus loomadega võiski alata. Lisaks lammastele ja kitsedele olid selles talus veel külikud, mitu vahvat kukke ja musta värvi kanad, keda mõni laps polnud kunagi näinud. Erilist silmailu pakkus valge siidikukk, kes ilma harjata, kuid valge lehviva suletutiga ei jätnud vist kedagi külmaks. Pärast loomadega tutvumist toimus pühapäevakoolitund. Üsna teistsugune oli selle toimumiskohtki- loomalaud. Lapsed sättisid end pehmetele heinetele istuma, et kuulata kirjakohta Piiblist ja siis järgnes tõeline karjuse lugu väikesest vaprast poisist nimega Joosep, kes isaga karja kaasa läks ja kivi tagant hunti märkas. Kui Joosep ja ta isa Jumala poole palves hüüdsid, ei teinud susi karjale väga, vaid keeras metsa tagasi. Samamoodi hoolitseb ka Jeesus oma „karja“ eest siin maa peal. Lapsed said jutule kaasa elada nii, et matkisid järele loomade häälitusi. Lõpetuseks mängisime liikumismängu „Talled ja kuri hunt.“

Pärast jutu kuulamist suundusime kõik lõkeplatsi juurde, kus meile pakuti sooja kummeliteed ja kaeraküpsiseid ning lõigatud juurvilju. Samal ajal tutvustas Savi talu peremees lastele villakraase ja nende kasutamist, mida ka lapsed praktikas järele proovida said. Tublimad villakraasjad olid Mariliis ja Erik, kellele töö nii meeldima hakkas, et nad kraase enam käest ära ei pannudki. Tunni lõpetasime ühise palveringiga. Jagan teiega mõned laste meeleolud sellest päevast:

Janno: „Mulle meeldisid kõige rohkem lambad ja väikesed talled.“

Hanna-Annete: „Mulle meeldisid kõige enam talled ja kassid.“

Erik: „Peab vist hakkama järgmine aasta jälle pühapäevakoolis käima. Nii lõbus oli.“

Täname südamest Savi talu armast pererahvast, autojuhte onu Aivarit ja onu Jaaku ning õpetaja Meelis-Laurit, kes selle päeva taas kord meie laste jaoks meeldejäädavaks muutsid. Tänavaisa hoidmist teile!
Pühapäevakooli õpetaja Karin-Kristel

TALGULISTE PÄEV OLI TEGUS

6.mail toimunud Teeme Ära talgupäev oli meie koguduserahvale vägagi tegus ja meeleolukas, sest eks vanasõnagi ütles, et heast tööst pole sünnis mööda minna.

Talgute juht õpetaja Meelis-Lauri jagas kohe hommikul kõigile kenasti tööülesanded kätte: oli neid, kes läksid leerimaja taha puid lõhkuma ja laduma ning neidki, kes asusid leerimaja ja kirikut talvel kogunud mustusest ja tolmust puhtaks tegema. Pestud said nii leerimaja aknad, põrandad, kui alles hilja aegu avatud Risti pood. Puhtama väljanägemise said ka kirikupingid, laud ja altariesine. Kaheksast talgulisest jäi silma ülitubli 11-aastane poiss, kes väga hästi oskas toimetada puulõhkumismasinaga ja puuvirnad aina kerkisid. Igatahes, oli vägev!

Aga üks inimene, kes teeb tööd, peab ka süüa saama, ütles vanasõna. Lõunaks oli tubli kokk Ulvi kõigile talgulistele valmis keetnud tummise talupoja supi, millel kõik talgulised hea maitsta lasid. Tänavaisa õnnistas ka ilmaga. Vaatamata jahedale tuulele ei sadanud talgupäeval midagi taevast maha ja kui ka päike paistma hakkas, muutus talguliste meeleolu seda rõõmsamaks.

Tuleb ära märkida, et tegemist oli siiski kirikutalgutega ja see tähendas seda, et töö kõrvalt sai ka natuke vaimsetest asjadest rääkida, eriti nendele, kes Risti poodi külastasid. Hea reklaam kulub ju alati marjaks ära.

Siinkohal suured tänud talgujuht Meelis-Laurile ja kõigile talgulistele, kes sellel päeval abiks olid. Olgu Tänavaisa teid kõiki hoidmas!

„Eluläte“ toimetus

JUMAL ON ILMUTANUD END SÕNA KAUDU

Piibel on üks enim tõlgitud ja loetavamaid raamatuid kogu maailmas. Võiks ju arvata, et tegemist on bestselleriga, kuid see pole kaugeltki nii. See raamat koosneb 66 väikesest raamatust, millest 39 moodustavad Vana Testamendi ja 27 Uue Testamendi. Kogu Piibel pärineb Jumalalt, see tähendab, et see on Jumala Sõna-Pühakiri. Tunnistan, et olin minagi algselt see inimene, kellel oli raske Piiblist aru saada, võimalik, et see oli ka üks mõjuvamaid põhjuseid, miks 2000 aastal asusin õppima Tartu Kõrgemas Usuteaduslikku Seminari pastoraalteoloogia erialale. Täna selleks päevaks olen jõudnud aga järeldusele, et see õppimine on elukestev. Piibel on minu jaoks kui ammendamatu „varasalg.“

Selle kinnituseks tahan jagada teile ühe tunnistuse oma õpingute ajast. Nimelt kuulus meie Seminari õppekavasse selline aine nagu Bibliodraama, mida juhendas meie hulgast liiga vara lahkunud Tartu Ülikooli religioonipedagoogika õppetooli juht ja ajaloolane **Pille Valk (1959-2009)** Mul ei unune vist kunagi see lause, millega õppejõud Valk oma esimest loengut alustas. Ta ütles, et Piiblit tuleb lugeda „avatud südamesilmadega.“ Selle loengu käigus lavastasime me miimiliselt, see tähendab ilma sõnadeta nii mõnedki katkendid tuntumatest piiblitlugudest ja võtsime need siis videosse, et neid hiljem koos ühiselt analüüsida.

Pille Valk toonitas meile, et Piibli lugemise ja mõistmise juures ei ole mitte tähtis see, kui palju seda lugeda, vaid kuidas seda teha. Tuleb osata iga lugu nii öelda „omaseks teha“ ja alati endalt küsida, mida see või teine piiblitegelane konkreetselt oma käitumisega õpetab. Nii ei ole selle raamatu lugemine keeruline, vaid võib olla pigem hariv ja põnev. Selle tunnistusega julgustan kõiki meie lugejaid Piiblit lugema, et mõista, mida Jumal on meile oma Sõna kaudu öelda tahtnud. *Järgneb* Karin-Kristel

**28. mail kl 17 leerimajas
filmiõhtu JEESUS (Luuka
evangeeliumi põhjal).**

**11. juunil kl 11 kirikus
pühapäevakooli pidulik
lõpetamine.**

18. juunil kl 11 LEERIPÜHA

**24. juunil kl 11
SURNUAIAPÜHA**

VASTUPANU V OSA

Esmaspäeva hommikul, kui Mait poisi autoga kooli oli viinud, tabas ta end korrage mõttelt, et kas viga pole mitte pigem temas endas. Tõepoolest, kogu selle kiire elutempo juures polnud ta viimasel ajal poijaga õieti vesteldagi saanud, rääkimata midagi koos tegemisest. Selle peale tulemine tõi Maidu korrage nii öelda kahe jalaga maa peale ja ta otsustas kohe Helmutile helistada, et vanema ja kogenumaga sellel teemal pisut nõu pidada. Ometi pidi ta tahtmatult selle juures muigama, sest mõni radikaalsem oleks talle nagunii öelnud, et igauks kasvatagu oma lapsed ikka ise, kuid hetkel vajas Mait lihtsalt head nõuannet. Nad leppisid üheteistkümneks kokku, nii et Mait jõudis korra veel kodust läbi käia.

Helmuti ühe toaline korter tekitas juba sisse astudes hubase tunde ja oli vaatamata vanahärra poissmehe seisusele üllatavalt puhas. „Mul käib siin kaks korda nädalas koduabiline, üks vanem daam,“ naeratas Helmut, justkui oleks ta Maidu mõttest küsimatagi aru saanud.

„Äkki kohvi?“ küsis ta viisakalt.
„Jah, paluks küll, kui see sulle aga tüli ei tee.“
„Oh, see nüüd tüli või midagist. Sa aga võta mantel maha ja astu aga toa poole. Ma kohe.“
Mait võttis istet diivanil, mis oli ka paremaid päevi näinud ja lasi silmadel üle tillukese toa libiseda. Ta pilk jäi peatuma seinamaalil, mis kujutas Kristust Õlimäel palvetamas. Kivil, mille kohale Õnnistegija oli kummardunud, pärendasid punased verepisarad. Jeesuse silmadest kiirgas tõsisest võitlusmärgest isendaga.

„Meeldib?“ küsis Helmut kohvitasside ja keeksiivaagnaga tuppast astudes.

„Jah, väga.“
„Vennapoja ja tema pere kingitus üksikule mehele. Nad elavad juba seitse aastat Berliinis. Kaks korda aastas tulevad ikka siia kanti, et kodumaa päris ära ei ununeks.“

Tekkis tilluke vaikus. Helmut asetaskohvitassid vaagnaga lauale ja küsis:

„Vabanda, minu, vana mehe, uudishimu, kuid sa ei tulnud ju siia vist mitte selleks, et minuga kunstist rääkida? Pealegi näen ma juba su silmnäostki ära, et sul on midagi tõsisemat südamel. Poisiga?“

Mait raputas pead. „Ei, tõsisem lugu on tegelikult Margitiga. Kirabi viis ta eile pärastlõunal haiglasse. Põlvat uuringuid tehtama. Poisile pole ma sellest kõigest veel täpsemalt rääkida julgenudki.“

„Kardad, et ta tõmbub endasse, hakkab veel enam mässama või pöördub hoopis sinu vastu?“
Helmuti küsimused sundisid Maitu end pisut koguma. Alles siis, pärast mõningast vaikust, hakkas ta uuesti rääkima.

„Tead, Helmut, hommikul teda kooli viies, tabas mind korrage mõte, et äkki on viga minus, et noh....äkki pole me Margitiga tema tegemistest piisavalt silma peal hoidnud?“

„Ja, seda arvad sina? Oled kohe nii kindel, et ta sind kõikidesse oma tegemistesse nii väga pühendabki? Ei mina seda usu. Noortel tänapäeval on ju hoopis teine mõtlemine. Nad nagu tahavad kõike ise otsustada ja korraldada.“
Helmut võttis laualt kohvitassi ja rüüpas sellest lonksu.

Mait vaikis jälle ja leidis, siis, et sel vanal mehel võib nii mõnegi koha pealt õigusküll olla. Ta pidi ju isana sedagi tunnistama, et viimasel ajal ei olnud tal poisi õppeedukusest absoluutselt

mingit aimu. Päevikutki oli poiss näidanud rohkem kui kuu aega tagasi.

„Ma ju ütlesin sulle, et saada ta mõni päev siia. Saaksin temaga vähe tuttavaks.“

„Ma kardan, et peangi talle selle võimaluse välja pakkuma, seda enam, et oleme temaga nüüd enam kui nädalaks kahekesi jäänud.“

„Ah või nii kauaks, kohe?“

„Helmut, see kõik tuli minu jaoks nii sama ootamatult, kui tallegi ja kui aus olla, olen ma mees, aga ei oska selles olukorras kuidagi mina ise olla. Mis siis veel lapsest rääkida.“

„Jah, eks ta nii olegi. Aga kirikuõpetajana peaksid sa ju ometi teadma, kelles peitub meie tugevus, kui me vaid ainult tahame oma pilku tema peale tõsta? Keegi pole ju kusagil väitnud, et elu siin karmis maailmas peab kerge olema ja haigused, need käivad ikka eluga ühte jalga nagu surmgi.“

Mait võpatas. Surm. Selle sõna sügavamast tähendusest oli tal siiani raske mõista, sest ta polnud kunagi veel surnud olnud.

„Aga, Helmut, mis sinu arvates on surm? Kuidas sa seda sõna mõtled?“

Vana mees naeratas:

„Surm on elu vastand, teisi sõnu olematuse seisund. Luba, et jutustan sulle midagi oma elust. 1939 aastal tuli venelane siia sõbra ja ega meiega kodu sellest puutumata jäänud. Kui siis 1945 aastal, enamus aleviku maju maha oli põletatud, sai mu vend August, venelaste käest, kuuli selga, sest ta oli veel paari sõbraga mitu kuud metsas ringi redutanud. Nad olid endale kuhugi laane rüppe isegi väikese punkri ehitanud. Toidupoolist käidi nõutamas kohalikest taludest.“

Tohtrid said küll kuuli välja, kuid haava tekkis tal tõsine põletik ja noor mees sonis mitu kuud voodis, kõrges palavikus. Oli päevi, kus ta võitles sõna otseses mõttes elu ja surmaga. Sellel hetkel ma tõesti tundsin vikatimehe lähedust, tuntavalt. Kogesin seda nii selgelt, nagu oleks ta seal samas, mu venna sāngi kõrval seisnud.“

„Ja mis edasi sai?“

„Sel hetkel ei osanud me emaga muud teha, kui tema muudkui pani aga käed kokku ja palvetas kõik ööd oma teise lapse sāngi āares, aina hūūdis: „Jeesus, aita!“ Mina, kes ma tol ajal usust suuremat ei jaganud, lihtsalt seisin ta kõrval ja nutsin.“

„Ja vend saigi viimaks terveks?“

„Jah, ja tead, ma usun siiani, et ema palve aitas.....palve aitab alati.“

Nende juttu tekkis jälle väike paus, sest Maidu mobla hakkas ākki helisema.

„Vabandust.“

„Pole midagi, võta aga vastu!“

„Hallo, Mait Moorits kuuleb.“

„Tere, väga meeldiv. Siin rāāgib Kaupo klassijuhataja, Ploompuu. Peate otsekohe kooli ilmuma. Teie poeg Kaupo lōi tana oma klassikaaslasel Māgi Toivol silma siniseks. Vabandage, mu otsekohest küsimust, hārra Moorits, aga mis teie pojaga õieti lahti on? Olete te tema viimastest tegemistest ũldse teadlik? Seetõttu peangi ma teid vajalikuks kohe kooli kutsuda! Kas teile nāiteks poole tunni pärast sobiks? Tulete siia, siis rāāgime. Vastasel juhul on kool sennitud teie poja suhtes karmimad meetmed kasutusele võtma. Jāān teid siis ootama. Nāgemiseni!“

Mait lasi telefonil diivanile libiseda ja vaatas hāmmeldunult kuhugi kaugusesse. *Jārgneb*

Karin-Kristel Hansson